

M 259

K436

TRỒNG & THÂM CANH XUAI, NHãn, VÀI

DỰ AN BVMN - 0412 - 0009

Brot
für die Welt

Tổ chức Bánh Mì
cho Thế Giới

Vv 267/2016

Vv 267

NHÀ XUẤT BẢN NÔNG NGHIỆP

Viện Bảo vệ
thực vật

Kỹ thuật trồng và thâm canh xoài, nhãn, vải

(Tài liệu tập huấn nông dân)

Brot
für die Welt

Tổ chức Bánh Mì
cho Thế Giới

NHÀ XUẤT BẢN NÔNG NGHIỆP

Viện Bảo vệ
thực vật

267

2006

LỜI GIỚI THIỆU

Cây ăn quả chiếm một vị trí quan trọng trong chuyển đổi cơ cấu cây trồng, do mang lại thu nhập cao, giúp người dân vùng núi xoá đói giảm nghèo và tiến tới làm giàu.

Từ năm 2000 đến nay, Tổ chức Bánh Mì cho Thế giới (BfDW) của Cộng hoà Liên bang Đức đã tài trợ cho Viện Bảo vệ thực vật tiến hành chuyển giao kỹ thuật và phát triển trồng cây ăn quả ở một số vùng của các tỉnh Lạng Sơn, Sơn La, Phú Thọ, Hà Tây và Nghệ An. Các hoạt động này được thực hiện, thông qua các dự án “Cây ăn quả” B - VNM - 0003 -0001 và dự án “Phát triển cây ăn quả trên cơ sở phát triển nông nghiệp, nông thôn bền vững” B-VNM-0412-0009.

Phát triển cây ăn quả đã thực sự trở thành nhu cầu rộng lớn trong sản xuất hiện nay. Nhu cầu của người nông dân về các thông tin hướng dẫn trồng trọt và phòng trừ sâu bệnh cho cây ăn quả ngày một cao. Chúng tôi biên soạn bộ tài liệu gồm 3 tập tài liệu:

1. Kỹ thuật trồng và thâm canh cây có múi
2. Kỹ thuật trồng và thâm canh một số cây ăn quả (Xoài, nhãn, vải).
3. Kỹ thuật trồng và thâm canh một số cây ăn quả á nhiệt đới (mận, hồng, đào).

Bộ tài liệu này nhằm đáp ứng nhu cầu thông tin của nông dân về kỹ thuật trồng trọt và phòng trừ sâu bệnh cho cây ăn quả.

Chúng tôi chân thành cảm ơn Tổ chức Bánh Mì cho Thế giới (BfDW) của Cộng hoà Liên bang Đức đã tài trợ cho việc xuất bản bộ tài liệu này.

PGS.TS Nguyễn Văn Tuất
Viện trưởng Viện Bảo Vệ Thực Vật
Chủ nhiệm dự án

KỸ THUẬT TRỒNG XOÀI

1. CÁC GIỐNG XOÀI PHỔ BIẾN Ở MIỀN BẮC

1. Giống xoài tròn Yên Châu

Ra hoa vào tháng 11,12, thu hoạch vào tháng 5, 6. Quả tròn, khối lượng 150 - 220 g/quả, khi chín thịt vàng, ngọt đậm.

2. Giống xoài dài Yên Châu

Ra hoa vào tháng 12 Thu hoạch vào tháng 6. Quả dài, hơi dẹt, khối lượng 150 - 200 g/quả, khi chín thịt vàng.

3. Giống xoài GL1

Cây sinh trưởng, phát triển khoẻ, tán tròn đều, phân cành khoẻ. Hoa nở vào cuối tháng 3, đầu tháng 4. Thời gian từ đậu quả đến thu hoạch 120-130 ngày. Quả nặng trung bình 220g/quả. Khi chín vỏ quả màu vàng sáng, có mùi thơm và ngọt đậm.

Giống xoài GL1

4. Giống xoài GL2

Cây sinh trưởng khoẻ, cành phân ngang, tán thấp, rộng. Ra hoa vào tháng 4. Thời gian đậu quả đến thu hoạch 120-140 ngày. Quả to, vỏ dày, khối lượng trung bình quả 390 g/quả. Vỏ quả màu xanh vàng, thịt quả có màu vàng, ngọt đậm.

5. Giống GL6

Giống ít phân cành, tán thưa, thoáng. Hoa nở tập trung vào tháng 4. Quả to. Mỗi chùm hoa để một quả, khối lượng quả trung bình 800 - 900 g/quả. Thịt quả màu vàng, vị ngọt đậm.

Giống xoài Vân du

II. KỸ THUẬT NHÂN GIỐNG XOÀI

- Có thể nhân giống bằng hạt với các giống xoài đa phối. Các giống xoài khác đều phải nhân bằng phương pháp nhân giống vô tính (ghép, chiết, giâm cành).

- Xoài rất khó ra rễ. Nếu ứng dụng phương pháp chiết hay giâm cành cần sử dụng các chất kích thích ra rễ.

1. Chọn cây mẹ

Cây mang đầy đủ tính chất của giống, năng suất cao, phẩm chất tốt, ra hoa kết quả ổn định, hương vị thơm ngon, màu sắc quả đẹp, sạch sâu bệnh.

2. Nhân giống bằng hạt

Quả bắt đầu chín thu về giã cho chín kỹ, tách hạt, rửa sạch, hong khô trong bóng râm và gieo ngay.

Tách vỏ gỗ gieo trong đất cát sạch hoặc gieo trong túi bầu (12 x 18cm). Sau khi hạt nảy mầm chỉ chọn để lại một mầm sinh trưởng khoẻ.

* *Nhược điểm:* Cây ra hoa chậm, sau 5 - 6 năm mới có quả

3. Nhân giống bằng phương pháp ghép

* Trồng cây gốc ghép - Lấy hạt từ các giống xoài lâu năm ở địa phương, gieo hạt trực tiếp vào túi bầu 20-22 x 15cm (phương pháp gieo hạt giống như trên).

* Đất làm bầu - Khối lượng của bầu 3 kg, trong đó chứa 0.6 - 1 kg phân chuồng ủ với 30 kg super lân.

Sau khi gieo 2 - 3 tuần, loại bỏ hết các mầm yếu, chỉ giữ lại 1 mầm khoẻ làm gốc ghép.

- Khi cây chuyển màu xanh, làm cỏ xới lớp đất mặt bầu và tưới nước phân chuồng loãng + 100 g NPK trong một bình 20 lít. Tưới xong, dùng nước lã để rửa bề mặt lá. Cách 3 - 4 tuần tưới phân 1 lần.

* *Thời gian ghép* - Có thể ghép từ tháng 2 đến tháng 8. Chú ý không ghép vào thời kỳ quá khô nóng (gió bắc).

* *Chọn mắt ghép* - Chọn cành bánh tẻ của cây bố mẹ.

- Cắt lá, bọc trong vải ướt, để nơi mát.

- Mắt ghép có thể bảo quản trong 3 - 4 ngày.

Cây gốc ghép

Cây xoài sau khi ghép

Nhân giống xoài bằng phương pháp ghép

* *Kỹ thuật ghép*: Khi cây gốc ghép có đường kính 1cm thì đủ tiêu chuẩn ghép. Nên ghép theo phương pháp ghép cửa sổ và nối ngọn.

- *Ghép nối ngọn*: Cắt ngang thân ở chiều cao 25 - 30cm, chẻ đôi ngọn gốc ghép, cắt vát 2 bên đoạn cành ghép có từ 2 - 3 mầm ngủ, nẹp đoạn cành ghép vào gốc cây.

Dùng dây ghép quấn chặt vị trí ghép và quấn cả đoạn cành để chống thấm nước. Sau 7 - 10 ngày có thể tháo bỏ phần dây quấn ở cành ghép nhưng vẫn giữ nguyên dây quấn ở vị trí ghép để cố định.

- Ghép cửa sổ: Sau ghép 1 tháng, tháo dây buộc. Sau tháo dây buộc 3 - 4 ngày, cắt ngọn cây gốc ghép cách mắt ghép 2cm.

* *Chăm sóc* - Khi mầm ghép chuyển màu xanh thì bắt đầu chăm sóc như đối với cây gốc ghép. Khi mầm ghép dài khoảng 30cm (sau 4 tháng) có thể đem trồng ngoài sản xuất.

III. KỸ THUẬT TRỒNG VÀ CHĂM SÓC

1. Thời gian trồng

Có thể trồng vào mùa xuân (tháng 2 - 3) hay tập trung trồng vào đầu mùa mưa (tháng 5 - 6).

2. Mật độ trồng

Trồng 250 - 340 cây/ha. Tương đương với khoảng cách cây 5m x 6m hay 7m x 7m.

3. Đào hố trồng cây

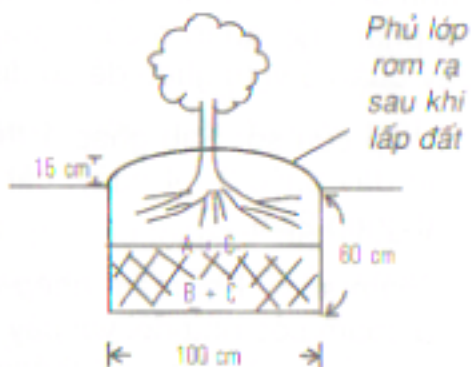
Đất cần chuẩn bị trước 1 - 2 tháng. Chú ý thiết kế hệ thống tưới và thoát nước trên vườn.

Trồng xoài trên đất dốc cần trồng theo đường đồng mức, ruộng bậc thang. Trồng cây chống xói mòn.

Kích thước hố: Dài: 0.8 - 1m; Rộng: 0.8 - 1m; Sâu: 0.8 - 1m.

Bón lót 30 - 50 kg phân chuồng; 0.6 - 1kg super lân. Trộn đều với đất mặt cho vào hố trước khi trồng 1 tháng. Đặt cây vào chính giữa hố, trồng nổi để thoát nước mưa đọng ở gốc cây.

Kỹ thuật trồng cây

4. Tỉa cành tạo tán

Sau khi trồng thân chính cao 60 - 70cm thì bấm ngọn để 4 cành cấp 1 ở bốn hướng. Khi cành cấp 1 dài 40 - 50cm thì bấm ngọn. Mỗi cành cấp 1 để lại 2-3 cành cấp 2. Khi

Đốn tỉa trẻ lại sau 15 năm

cành cấp 2 dài 30 - 40cm thì bấm ngọn để mỗi cành 2 -3 cành cấp 3. Cứ thế tiếp tục làm như vậy để tán cây tròn như mâm xôi.

5. Chăm sóc

Thời kỳ kiến thiết cơ bản có thể trồng xen cây họ đậu để cải tạo đất và chống xói mòn. Xoài là cây có khả năng

chịu hạn, nhưng vào tháng 5 - 6 cần tưới nước bổ sung khi thời tiết khô hạn để chống rụng quả non.

6. Bón phân

Phân chuồng - Bón hàng năm với lượng 25 - 30 kg/cây. Bón theo rãnh xung quanh tán hay rãnh đứt đoạn theo tán cây. Rãnh đào sâu 20 - 25cm bón phân chuồng kết hợp với phân lân rồi lấp hố lại.

Phân hoá học

Năm thứ nhất: Bón 150 g urê, 120 g super lân, 120 g clorua Kali.

Năm thứ hai: Bón lượng phân gấp đôi năm thứ nhất.

Năm thứ ba: Bón lượng phân gấp ba năm thứ nhất.

Khi xoài vào giai đoạn kinh doanh phải bón lượng phân tăng thêm.

7. Thu hoạch, bảo quản

Tùy từng giống, thời gian từ đậu quả đến chín có thể từ 90-140 ngày. Để vận chuyển có thể thu hoạch khi thấy vai quả đã bằng hay cao hơn núp quả, vỏ quả có màu sáng. Không cắt quả sát cuống vì nhựa quả chảy vào sẽ làm đen vỏ quả. Sau khi thu hoạch, nhúng quả vào nước ấm 50°C từ 10 -15 phút, vớt ra để khô quả rồi đóng gói vận chuyển hay để sau 5 - 7 ngày thì dầm quả bằng đất đèn.